

ő. És ebben a darabban is csak az a fontos neki, hogy az emberek ne vessenek, mert az vigjáték!

Van még valami, ami elveszi a lehetőséget annak, hogy Zacconi ebben az alakban monumentális legyen és ez a tubákos pikszise. Ahogy egy időben a Pesten járt német nagy művészek a cvikkerjükkal, úgy játszik Zacconi egész este a tubákos pikszissel! Szinte föl szeretne az ember kiabálni. Nem vagy német és annál igazán nagyobb művész vagy, hogy erre az apró jellemző nünaszra szorúljon a te színjátszó képességed.

De azért mégis valami elragadó genialitás van mindabban, amit csinál, de nincs meg az a becsületesség, ami a mi mesterünket. Ujházy Edét mindig jellemezte és jellemezze sokáig!

Firenze, október vége.

*** Dugonics, mint színműíró.** Tudvalevőleg Janovics Jenő dr. a kolozsvári színház igazgatója ciklust rendezett a régi magyar színműírók munkáiból. Az előadásokon konferál is az agilis igazgató. Az este *Bessenyei György Philosophus-át* és *Csokonay Vitéz Mihály Gerson du Malheuraux* című vigjátékát vezette be Janovics és konferánsza kiterjedt a művekkel egykorú szerzésű *Dugonics* munkákra is, nevezetesen Báthori Máriára, találó szavakkal jellemezte Dugonics András színműíróségét. Janovics Jenőnek erre vonatkozó szavai így hangzanak:

Ebben az időben alig verhet gyökeret a magyar dráma az irodalmi fejlődésnek ez a koronája, mely csak ott hajthat életerős és színpompás virágokat, ahol gyökerei a nemzet irodalmi fejlettségében rejlenek. Hogy várhattuk volna ezt a legtökéletesebb formában való megnyilatkozást abban a korban, amikor kezdődő irodalmunk is alig dadogott és a saját lábain megállani nem tudott? Íróink nagy és tiszteletreméltó buzgalmukban kölcsönöznek alakokat, formát, tartalmat, szellemet az idegenből, ahol épen találják és odaadják a magyar közönség kezébe, amely bámuló szemmel nézi, de nem érti, nem is tudja hát megszeretni. Még *Dugonics* András, a népies iskola vezére is csak ezt teszi, sőt naiv hitében mint nagy érdemmel dicsekszik is vele drámáinak második kötetéhez írt nyílt levelében, amelyben többek között *Báthori Máriáról* így nyilatkozik: „Tudom, hogy lesz ebben is kedvetek legeltetése, főképen Báthori Máriában, melyet én (valami de Kasztrót talpig *megmászolván*) úgy alkalmaztam a Magyar Játékszinre, hogy épen eredeti munkának tessen. Tetszett igenis a játékszinbe gyűlt érdemes szemlélők előtt és közönségesen mind Pesten, mind Budán előadatván, így itéltek a darab felől: hogy még ennél kellemetesebbet nem igen játszottak a játszó személyek”. Igaza van Dugonicsnak, mert régebbi színműveink közül talán Báthori Mária tartotta magát leghosszabb ideig műsoron.

A magyar irodalomtörténet egyik legkülönösebb jelensége az, hogy *Dugonics* András, aki az elsatnyulás korában első és leghatalmasabb ébresztője a nemzeti iránynak, aki zamatos magyarságával nyelvünk mély bányájának legszebb és legelrejtettebb gyöngyeit hozta felszínre, aki népies irodalmunknak első apostola, aki tele van lelkesedéssel a magyarság ügye iránt, aki a magyarul mondat, magyar históriát mindenkinél jobban ismeri, akinek regényeiben gazdag költői érdeus fantáziával s eleven jellemfestéssel egyesül, a drámaiban csak magyar nevekkal felcírázott idegen történeteket adott. Még a mikor magyar alakot, magyar történetet visz színpadra, mint „Toldi Miklós”-ában, akkor sem használja fel a gazdag és bűbajos magyar mondat, hanem egy „korfui történetet szab magyar rájárára”. Honnan ez? Keressük okát — meg is találjuk — írásai-ban: Meg akarja mutatni, hogy „lehessen a Magyar Játékszinbe magyarul beszéltetni a külsőket is”.

Véres harcok Tripoliszért.

— Pusztit a kolera is! —

(Saját tudósítónktól.) Tripoliszból jelentik, hogy a törökök az egész várost körülzárták. Az olasz csapatok csak arra szorítkoznak, hogy géppuskával és ágyúval elhárítsák a törökök és arabok támadását. Az olaszok tizezer új katonát várnak. A kolera terjedése megnehezíti a helyzetet, s ez a veszedelem különösen azért igen nagy, mert Tripolisz környékén háromezer holttest eltakarítatlanul hever.

A török katonai körök ujongnak, mert a törökök a bumeliánai kutakat is elfoglalták. Ha ez igaz, akkor az olaszok víz dolgában a flottára vannak utalva, amely a viharos időjárás miatt nagyon messze van a parttól. Az olaszok ily körülmények között nem tehetnének egyebet, minthogy vagy kapitulálnak, vagy pedig meghalnak.

A konstantinápolyi vezérkarhoz érkezett távirat szerint Tripolisznak mind a hat külső erődje a törökök kezében van. Az utcai harc még mindig nagy elkeseredéssel folyik. Benghaziban is nagyon kedvezőtlen a helyzet az olaszokra nézve.

A mai napon még ezek a jelentések érkeztek:

Tripolisz visszafoglalása.

Konstantinápoly, november 2.

Tripoliszban, október 30-án feladott távirat, amelyet tegnap későn este kapott meg a vezérkar, azt jelenti, hogy a török sereg ismét két erődöt vett vissza az olaszoktól Tripolisz környékén s így most már mind a hat külső erőd a törökök hatalmában van, de a küzdelem nagy elkeseredéssel tart tovább.

Berlin, november 2.

Djerbából (Tunisz) a következő távirat jött Berlinbe:

Tegnap délután 3 órakor annyira előrenyomultak a támadó törökök, hogy először csaptak le 70 milliméteres gránátjaik Tripoliszban. Két löveg a német konzulátus épületének tőszomszédságában ütött le, de nem tett kárt. Péntek óta minden nap szakadatlanul folyik a csata, az olasz hadihajók és a tüzérség ágyúütegei egyre dörögnek.

Tripolisz környékén rémesen pusztit a kolera. Különösen az arabok és zsidók között nagy a halandóság.

Chiasso, november 2.

A *Corriere della Sera* tudósítója jelenti, hogy a törökök tegnap Heli község mellett, amely alig harmadfél kilométer távolságra van Tripolisztól, általános támadást intéztek az olasz harcvonalon ellen s ágyúik szakadatlanul működtek, de nemsokára az olasz hadihajók ágyúi elnémitották a török ütegeket. A törökök halottai meghaladják a százat.

Konstantinápoly, november 2.

A képviselőház tegnapi ülésének vége felé felolvasták *Sulejman el Berni* képviselő táviratát, amely így hangzik:

Önkéntes csapataimmal Saliehiig nyomultam előre. Ez Tripolisz külvárosa. A csata véres volt. A küzdelem még tart.

Bombadobás — repülőgépről.

Róma, november 2.

Gavotti olasz műszaki hadnagy, az olasz aviatikusok egyik legügyesebbike Tripoliszból felszállott repülőgépen s dél felé tartott, hogy kikémlelje az ellenséget. Mikor a török tábor felé ért, négy bombát hajított le. A dinamitbombák felrobbantak s mint Gavotti hírül hozta, iszonyú pusztítást tettek a törökök közt.

Kolera pusztit Tripoliszban.

Berlin, november 2.

A *Morningpost* kiküldött tudósítója október 21-iki kelettel jelenti Djerbából: Tripolisz környékén elkeseredetten harcolnak. Az olaszok széles ívben foglaltak állást a város körül, ágyúik pillanatig sem szünetelnek, de úgy látszik, hogy hátrányban vannak. A törökök és az arabok az oázis sűrűségeiből támadnak. Erre való tekintettel Caneva főparancsnok kiadta az utasítást, hogy Tripolisz környékén az olajerdőt és a pálmaligeteket föl kel gyújtani, mert azok a törököknek fedezetet nyújtanak s az olasz ágyúk hiába pazarolják lövegeiket. Az olasz katonaság elpusztította az olajültetvényeket s ezzel év-tizedekre megfosztotta a tripoliszi arab népet egyik fő keresetétől. Az olasz helyőrség minden nap várja hazulról a tizezer főnyi segédesapatot. Tripolisz, Benghazi és Homs megtartására legalább 100.000 ember kell.

Tripoliszban dühöng a kolera és a járvány rémesen terjed, ami nem is csoda, hiszen a város sáncai között több mint háromezer holttest hever temetetlenül.

Róma, november 2.

A külföldi katonai attasék tegnap szállottak partra Tripoliszban.

Olasz üldözés Egyiptomban.

London, november 2.

Alexandriában és Kairóban tegnap ismét nagy zavargások voltak és a mohamedánok tüntettek az olaszok ellen. Több ízben vérontásra került a dolog. Alexandriában négy olaszt megöltek s igen sokat megsebesítettek. Az olasz főkonzul fölszólt az alexandriai kormányzónál és kijelentette, hogy Olaszország az egyiptomi kormányt fogja felelőssé tenni az olasz alattvalók életbiztonságáért és anyagi káraiért. Először a görögökkel veszték össze a mohamedánok a háború miatt csak később fajult el a zavargás az olaszok ellen. Kairóban tegnap ötven letartóztatás volt a tüntetések idején.

A fogak ápolására
legjobb a
Gerle-féle
2176/sz
"Oxygen" Fogviz
ára 70 fillér
Kapható Szeged,
Klauzál-
térén, a **KIGYÓ** gyógy-
tárban.

U.R.Á.N.I.A
MAGYAR TUDOMÁNYOS SZÍNHÁZ
Kállay (Hid)-utca, Holtzer (Milkó)-palota. Telefon 87
MÚSOR:
Pénteken, szombaton és vasárnap.
1. X-sugarak, tudományos felvétel
2. Te csak halgass, bohózat
3. A mostoha, színmű
4. Az óriás kígyók, az etetés, látványos
5. A flórenci hős, történelmi dráma
6. Kecsege ur állást vállal, bohózat
7. Dráma az expresszvonaton, a legizgalmasabb mozgókép dráma
Minden délután 1/6 órakor gyermekelőadás.
Az előadások kezdete hétköznapokon d. u. 5, 7 és 9 órakor, vasár és ünnepnapokon délután 2 órától 11 óráig folytatólagosan.
Helyárak. Fentartott hely 1 kor., I. hely 80 fill., II. hely 60 fill., III. hely 30 fill. Gyermeknek I. hely 40, II. hely 30, III. hely 20 fill. Katonák őrmestertől lefelé II. hely 30, III. hely 20 fill.